

نگاه کلی به اثرات منفی کرونا بر اقتصاد و تجارت روسیه

شیوع همه گیر بیماری کرونا که روسیه را همانند اکثر کشورهای جهان تحت تاثیر شدید قرار داد برای اقتصاد این کشور که پیش از کرونا نیز در شرایط بحرانی بخاطر سقوط بهای نفت قرار داشت، پیامدهای منفی به همراه داشت.

به گزارش آران نیوز از مسکو، بیماری کرونا که از ماه فوریه ۸۵ جمهوری و استان روسیه را در نور دیده است، تاثیرات منفی خود را در بخش های مختلف اقتصادی و زندگی مردم روسیه گذاشته است. تعطیلی سه ماه روسیه در دوره شیوع گسترده کرونا، پیامدهایی همچون توقف اجرای طرح های ملی، افزایش بیکاری، سقوط سرمایه گذاربهای خارجی، افزایش قیمت کالاها، کاهش تولیدات صنعتی و تولید ناخالص ملی، سقوط ارزش روبل و کسری بودجه دولت روسیه به همراه داشت. دولت روسیه برای مقابله با پیامدهای این بیماری همه گیر، چندین بسته حمایت اقتصادی برای حمایت از کارفرمایان و مراکز اقتصادی این کشور و مردم روسیه بویژه افراد بیکار و خانواده های دارای فرزند به اجرا گذاشت. در راستای این حمایت اقتصادی، دهها میلیارد روبل در قالب کمک های بلاعوض یا وام در اختیار کارفرمایانی که مراکز اقتصادی شان تعطیل شده قرار گذاشته شد و تسهیلات مالیاتی، برای آنها در نظر گرفته شد.

تاخیر 6 ساله در احداث طرح های ملی روسیه

شیوع کرونا و ابتلای نزدیک به ۸۵۰ هزار نفر به این بیماری، طرح های ملی بلند مدت رئیس جمهوری روسیه به ارزش ۳۶۷ میلیارد دلار را به تعویق انداخته است و به نظر می رسد روس ها حداقل شش سال بیشتر باید در انتظار اجرای پروژه های ملی باشند. به گزارش کاخ کرملین، ولادیمیر پوتین در همین رابطه به دفتر ریاست جمهوری روسیه دستور داده تا متن دستور درباره طرح های ملی روسیه را از سال ۲۰۲۴ به سال ۲۰۳۰ تغییر دهند. برنامه توسعه ملی ۳۶۷ میلیارد دلاری (۷/۲۵ هزار میلیارد روبلی) مورد نظر پوتین در زمان حاضر از برنامه زمان بندی عقب افتاده است و رئیس جمهوری روسیه قصد دارد اصلاحات بنیادین در آن انجام دهد. روزنامه ایزوستیا چاپ مسکو نیز در این باره نوشته است: در ماه گذشته وزارت دارایی روسیه پیشنهاد کرد باتوجه به شیوع بیماری کرونا، هزینه ها برای اجرای طرح های ملی روسیه در سال جاری میلادی برای حمایت از بخش های اولویت دار اقتصاد کشور و حمایت های اجتماعی از مردم مصرف شود. مطابق دستور رئیس جمهوری روسیه در سال ۲۰۱۸، ۱۳ طرح ملی در روسیه تعیین شد که هزینه اجرای آن ۷/۲۵ هزار میلیارد روبل اعلام شد و قرار بود تا سال ۲۰۲۴ به صورت کامل به اجرا درآید. این طرح ها در ۳ بخش تقسیم شده بود، در بخش اول که «سرمایه انسانی» نام داشت طرح های بهداشت و درمان، آموزش، جمعیت، و فرهنگ جای داشت. در بخش دوم که «محیط مناسب برای زندگی» نام گرفته بود قرار شد طرح های امنیتی و ایمنی جاده ها، مسکن و محیط شهری مناسب و محیط زیست مورد توجه حد، قرار گیرد.

در بخش پایانی هم که با عنوان «رشد اقتصادی» مطرح شده بود مسایلی در خصوص گسترش علوم، حمایت از کارفرمایان، اقتصاد دیجیتال، تولید کار و حمایت از اشتغال، صادرات و همکاری های بین المللی و برنامه جامع مدرن سازی و توسعه زیرساخت ها قرار گرفته بود. با توجه به شیوع گسترده کرونا در روسیه، تحلیلگران معتقدند اجرای برنامه های پوتین تا سال ۲۰۲۴ عملاً غیرممکن و دور از دسترس شده است از این رو دولت روسیه پیش بینی خود در خصوص اجرای پروژه های ملی را به سال ۲۰۳۰ کشانده است.

شمار بیکاران در روسیه از مرز ۲ میلیون نفر فراتر رفت

وزیر کار و حمایت های اجتماعی روسیه اعلام کرد: شمار رسمی بیکاران در روسیه به ۲ میلیون و ۹۰ هزار نفر رسید. «آنتون کوتیاکوف» در این پیوند گفت: رشد شمار بیکاران در روسیه، سه ماهه سوم سال ۲۰۲۰ را دشوارترین دوره بازار کار می کند ضمن اینکه روند رشد شمار بیکاران ادامه دارد. وزیر کار و حمایت های اجتماعی روسیه در همین حال معتقد است که اوایل سال ۲۰۲۱ و در سه ماهه دوم سال آینده وضعیت بیکاری در روسیه بهبود خواهد یافت.

کمیته آمار دولتی روسیه پیشتر اعلام کرده بود که در ماه آوریل (اواسط اردیبهشت)، شمار بیکاران در روسیه ۲۳ درصد رشد داشته و به ۴.۶ میلیون نفر رسید. گفتنی است، بیکاران در روسیه برای اینکه بتوانند کمک هزینه بیکاری دریافت کنند به صورت رسمی ثبت می شوند و تفاوت بین رقم ۲ میلیون و ۹۰ هزار نفر بیکاران ثبت شده و ۴ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر آمار کل بیکاران به همین دلیل است. بر اساس اطلاعات رسانه های روسی، بیکارانی که در این کشور ثبت رسمی می شوند در زمان

حاضر ۱۲ هزار روبل (حدود ۱۷۰ دلار) از دولت کمک هزینه دریافت می کنند. گزارش ها از مناطق روسیه حاکی است که بیماری کرونا بر سطح اشتغال مردم تاثیر گذاشته و ممکن است با ادامه بحران در ماههای آینده، میلیونها نفر در روسیه کار خود را از دست بدهند. معاون اتاق صنایع و بازرگانی روسیه در این پیوند به تازگی هشدار داد که بیماری کرونا ممکن است موجب ورشکسته شدن ۳ میلیون کارفرمای روس و بیکار شدن ۸.۶ میلیون نفر ختم شود. به گزارش شبکه تلویزیونی روسی آر.ب.کا، خانم یلنا دیووا به خبرنگاران گفت: بخاطر پیامدهای بیماری کرونا، ۳ میلیون کارفرما در روسیه در خطر از دست دادن کار و تعطیلی مراکز اقتصادی خود قرار دارند. به گفته این مقام روس، اگر شیوع بیماری کرونا بطول بیانجامد، بیش از ۸.۶ میلیون نفر که در این مراکز کار می کنند در معرض بیکاری قرار میگیرند.

معاون اتاق صنایع و بازرگانی روسیه گفت: ارزیابی که ما در زمان حاضر از وضعیت موجود داریم متأسفانه رقم بسیار بالایی است و اگر وضع دشوار اقتصادی کنونی در روسیه ادامه بیابد حدود ۳ میلیون کارفرما مراکز خود را تعطیل می کنند. به گفته مقام روس، از هر سه کارفرمای روس که به امور تجاری کوچک در مناطق روسیه مشغول هستند یک نفر گفته است که با کاهش تقاضا برای کالاها و خدمات، فقط می تواند یک سه ماهه دیگر دوام بیاورد.

کاهش سرمایه گذاریها، خارج از روسیه بانک مرکزی روسیه از کاهش ۹۸ درصدی سرمایه گذاری خارجی در روسیه از ماه ژانویه تا ماه مارس سال ۲۰۲۰ در مقایسه با دوره زمانی مشابه سال گذشته خبر داده است. الیورا نیبولینا رئیس بانک مرکزی روسیه در این خصوص اعلام کرد: سرمایه گذاری مستقیم خارجی در روسیه در سه ماه ابتدایی سال جاری میلادی در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، حاکی از کاهش ۹۸ درصدی است. بانک مرکزی روسیه اعلام کرده است: در سه ماه نخست سال ۲۰۲۰، ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه گذاری مستقیم خارجی در روسیه انجام شده است. این در حالی است که در دوره زمانی مشابه در سال ۲۰۱۹، ۱۰.۲ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی در روسیه انجام شده است.

افزایش قیمت کالاها بر اساس اطلاعات کمیته آمار دولتی روسیه، سطح تورم در ماههای آوریل، می و ژوئن رشد بیشتری یافت. این مساله بیشتر بر کالاهای اساسی بویژه مواد غذایی محسوس بود و قیمت بسیاری از مواد غذایی بین ۸ تا ۳۰ درصد افزایش یافت. دولت روسیه در این رابطه صادرات غلات به کشورهای دیگر را برای مهار تورم و جلوگیری از رشد بهای نان در این کشور متوقف کرد. وزیر کشاورزی روسیه در این پیوند اعلام کرد: در راستای جلوگیری از افزایش قیمت کالاهای اساسی همچون آرد و نان و حمایت از روبل، صادرات غلات به خارج از کشور تا اول ژوئن (۱۲ خرداد) متوقف می شود. به گزارش روزنامه کامسامولسکایا پراودای روسیه، دمیتری پاتروشف با بیان این مطلب افزود: صادرات گندم، جو و ذرت برای جلوگیری از افزایش قیمت داخلی فراوارده های ناشی از آن در عصر کرونا متوقف شده است اما کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا (بلاروس، قزاقستان، ارمنستان و قرقیزستان) از این قاعده مستثنی هستند. این تدبیر دولت روسیه هرچند بر قیمت نان و برخی اقلام مواد غذایی تاثیر گذاشت اما مانع افزایش بهای گوشت قرمز و مرغ و ماهی نشد بطوری که این مواد غذای تا ۲۰ درصد افزایش قیمت داشتند.

کسری بودجه روسیه در سال جاری با کسری بزرگی مواجه بود که علت اصلی آن سقوط بهای نفت در بازار جهانی به عنوان منبع اصلی درآمد این کشور بود و کرونا به این مساله دامن زد. یک مقام دولت روسیه به رسانه های این کشور خبر داد که کسری بودجه این کشور در سال ۲۰۲۰ ممکن است به ۷۴.۶ میلیارد دلار برسد. روزنامه ایزوستیا چاپ مسکو به نقل از یک مقام نزدیک به دولت روسیه و بدون اشاره به نام وی نوشت: کسری بودجه فدرال روسیه در سال ۲۰۲۰ ممکن است به حدود ۵.۶ هزار میلیارد روبل (۷۴.۶ میلیارد دلار) برسد. به نوشته این روزنامه، قبلا پیش بینی شده بود که کسری بودجه روسیه در سال جاری ۹۰۰ میلیارد روبل (حدود ۱۲ میلیارد دلار) باشد. مقام روس گفت که درآمد بودجه روسیه در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۱۵.۲ هزار میلیارد روبل (معادل ۲۲۵ میلیارد دلار) پیش بینی شده است. این در حالی است که در تنظیم بودجه روسیه در اواخر سال گذشته، سطح درآمد بودجه ۲۰.۶ هزار میلیارد روبل (۲۷۴.۶ میلیارد دلار) پیش بینی شده بود. روزنامه روسی نوشت: هزینه بودجه روسیه نیز در سال جاری شامل ۲۰.۸ هزار میلیارد روبل (۲۷۸ میلیارد روبل) خواهد بود. در حالی که قبلا پیش بینی شده بود که مصارف بودجه روسیه در سال ۲۰۲۰، ۱۹.۷ هزار میلیارد روبل (۲۵۵ میلیارد دلار) باشد. مقام روس خاطر نشان کرد که در اصلاحیه ای که در بودجه روسیه تنظیم شده است، بهای نفت یورالز نفت پایه روسیه، ۲۰ دلار برای هر بشکه در نظر گرفته

شده است. در حالی که قبلا این رقم ۵۷.۷ دلار برای هر بشکه محاسبه شده بود. روزنامه روسی نوشت: دولت روسیه قصد دارد از چند منبع کسری بودجه را تامین کند و مجبور است تا ۲ هزار میلیارد روبل (۲۶.۶ میلیارد دلار) از صندوق رفاه ملی روسیه بردارد و یکهزار میلیارد روبل (۱۳.۳ میلیارد دلار) از منابع مختلف تامین می کند و بقیه را هم قرض خواهد گرفت. در حالی که ارزش هر دلار آمریکا در اوایل سال میلادی جدید (اواسط دی ماه) حدود ۶۱ روبل بود اما هم اکنون در ازربانک بزرگترین بانک روسیه به ۷۴ روبل رسیده است. قیمت هر یورو نیز با افزایش چشم گیری به نزدیک ۸۶.۶۰ روبل رسیده است و صاحبانظران در روسیه، گسترش کرونا و کاهش قیمت نفت را دلیل اصلی آن می دانند. گفتنی است، ارزش روبل در روسیه رابطه مستقیمی با قیمت نفت در بازار جهانی دارد و با افزایش بهای نفت ارزش پول ملی روس ها نیز در برابر دلار و یورو بالا می رود. کاهش، تولید ناخالص ملی، روسیه

وزیر توسعه اقتصادی روسیه اعلام کرده است که تولید ناخالص ملی این کشور در شش ماه نخست سال جاری، میلادی، در مقایسه با نیم سال نخست سال ۲۰۱۹، ۴.۲ درصد کاهش یافت. «ماکسیم رشتنیکوف» در جمع خبرنگاران اعلام کرد که پیش بینی کاهش تولید ناخالص ملی برای سال ۲۰۲۰ تغییری نکرده و در سطح ۴.۸ درصد قرار دارد. «الکسی کودرین» رئیس دیوان محاسبات روسیه نیز در خصوص زیان ناشی از گسترش کرونا در این کشور اعلام کرده بود که احتمالا پنج درصد از تولید ناخالص ملی کشور به دلیل ادامه بحران کرونا از بین خواهد رفت. کاهش، درآمدهای مردم، روسیه

کمیته آمار دولتی روسیه (روس استات) از کاهش هشت درصدی درآمد واقعی مردم روسیه به دلیل شیوع کرونا در این کشور خبر داد. در گزارش کمیته آمار دولتی روسیه گفته شد: درآمد واقعی مردم روسیه در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ (از ماه آوریل تا ماه ژوئن)، هشت درصد نسبت به زمان مشابه سال گذشته کاهش یافته است. درآمد واقعی به درآمدی گفته می شود که پس از کسر پرداخت مالیات و بیمه درمانی و بازنشستگی باقی می ماند. بر اساس گزارش کمیته آمار دولتی روسیه، درآمد واقعی مردم در سه ماهه نخست سال ۲۰۲۰، نسبت به زمان مشابه سال گذشته ۷/۳ درصد و در سه ماهه دوم نیز هشت درصد کاهش یافته است.

میانگین درآمد سرانه مردم روسیه (بدون کسر مالیات و بیمه و بازنشستگی) در سه ماهه دوم سال جاری با ۸/۴ درصد کاهش نسبت به زمان مشابه سال ۲۰۱۹، ۳۲ هزار و ۵۸۴ روبل (حدود ۴۵۰ دلار) بود. بر اساس این گزارش، میانگین حقوق مردم روسیه در ماه می گذشته ۵۰ هزار و ۷۴۷ روبل (حدود ۷۰۰ دلار) بود. در همین حال رادیو اکو مسکو در گزارشی اعلام کرد که درآمد کارفرمایان روسیه بر اثر کرونا به پایین ترین سطح در ۲۰ سال اخیر رسید. سران روسیه امیدوارند که با تدابیری که بکار گرفته اند بویژه آغاز تولید واکسن کرونا از ماه سپتامبر و تزریق آن به مردم، از تبعات شیوع کرونا بر اقتصاد و جامعه این کشور بکاهند. با این حال ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه از آغاز موج دوم کرونا در پاییز در این کشور ابراز نگرانی کرده است زیرا که در آن صورت دوباره باید تدابیر محدود کننده بکار گرفت و قرنطینه مردم، بر وضع اقتصادی کشور تاثیر منفی خواهد گذاشت. به عقیده کارشناسان، رفع پیامدهای کرونا در روسیه، بین یک تا چهار سال زمان می برد و این مساله احتمال رکود شدید اقتصادی در سالهای اخیر در این کشور را افزایش می دهد.